

»Hun har tilstaaet . . . det er godt. Paa det tilgiver jeg din Dosmerfærd, men jeg tør ikke vente, til Damen faar sovet ud. Hun maa til Protokols med det sammel!»

De fulgtes til Jappe Dyhrbergs Hjem. Og det blev Morgen, og den lille Jomfru kom igen ind i sin Celle, men nu græd hun ikke mere.

Da Jappe vilde gaa, standsede Vennen ham: »Giv mig saa den Revolver, inden vi skilles!» Skamfuld trak Jappe den frem.

»Ja, for det er Tugthusets, og jeg har ikke foræret den til Dig. Forresten vil jeg bare sige, at, hvis du er for fejt til at leve, agter jeg ikke at passe hverken din eller din Søsters Grav, naar du er død!»

»Jeg skal ikke gøre det, Jørgen!»

Han gav Haand paa det og holdt Ord.

Den lille Jomfru med det gule Haar og den grulige Gerning fik en Dom paa mange Aar bag høje Mure.

Men hvert Aar, naar den sidste Sne var smeltet og Foraarsstormen var drevet over Landet, og Blomsterne begyndte at spire, pakkede gamle Dyhrberg sin Vadsæk og rejste til Horsens.

En Dag af Aarets tre Hundrede og femogtred-sindstyve havde han Lov til at se og tale med den lille Jomfru — og Aarets andre Dage blev en Forventningstid mod den ene Dag.

Da Fængslets Porte aabnede sig for den graa-haarrede Kvinde og gav hende Friheden tilbage og Ret til at leve Livet i Frihed, gik hun ud i det nye Liv ved hans Haand — men da var Jappe Dyhrberg en Olding.

BJØRNSTJERNE BJØRNSON har anset det for nødvendigt i udførlige Forklaringer at fortolke sit sidste Arbejde *Laboremus*. Han har fortalt os Begivenhedernes Forhistorie og Skuespillets moralske Hensigt. Det er lykkedes ham til Evidens at klar-gøre — og Udførelsen paa Dagmartheatret understregede det kraftigt — at det, der var i hans Hensigt, ingenlunde er kommen med i Stykket.

De golde Længsler, det stræbende Begær, Hjærtetekulden Kamp mod den moralske Verden, Mod Sjælsinderligheden, Trofastheden, Kærligheden, — det skulde være *Laboremus'* dybe Grundakkorder. Derom lod der sig digte baade sælsomme og store og højest moderne Dramer. Men i dette Skuespil findes det ikke. Hans Hensigt har til en anden Tid været en ganske anden; ellers havde han jo ikke kaldt sit Værk *Laboremus: Lad os arbejde* — med sin Henvisning til Arbejdet som Værn mod de umættelige Længsler, det sygelige Begær. Men mere end Titlen og et Par Replikker blev der ikke ud af det. I Skuespillet, som vi har det for os, ser vi kun *Undinen*, denne Menneskesjæls hidsige Higen mod Samfundets trygge Sikkerhed og siden hendes haabløse Kamp for det andet Menneskes hele og hede, forløsende Kærlighed. Og saa underligt gaar det: fordi hun er mægtigere og dristigere i sin Tanke og i sin Vilje, større i hele sin Personlighed, bliver hun den, der tager vor Sympati.

Selv den mest moralske Verdensbetragtning vil vanskelig kunne se det anderledes. Vi hører en Hoben Sladder om hende; men er hun den, som disse selvgode Folk udgiver hende for? Det med at helbrede Patienter eller dræbe ved Musik er jo en tvivlsom Sag, hvad enten nu den smitsomme Sygdom har været Skarlagensfeber, Difterit eller maaske Tyfus. Vi ser ikke hendes hjerteløse Kulde; vi ser hende ikke falde for de hellige Love, hun krænker. En temmelig tvivlsom Intrige og nogle altfor snævert seende eller klatmt folende Mennesker jager hende atter ud paa de vildsomme Veje.

Men da der om *Laboremus* har været ført en svær Kamp, saa kan det vel være lige saa godt at sige det med: det er ikke den dybe Samfundsmoral, som saaledes lider Nederlag, det er bare Bjørnson. Ikke en Gang Dr. Kann — Manden,

der griber ind som Værner om den hellige *Ret* og Skadedyrets Ødelægger — har saa aldeles givet Uret. Sandt nok, der er allevegne fuldt op af disse retsrafne og hæderligt sindede, honnet bog-talende og emsigt befamlende Bravmænd, der kærligt i Moralens Navn besudler Næstens Rygte; for renlige Folk er de vel nok den pinligste Ubehag. Men dermed har vi ikke udtømt Spørgsmaalet. En gennemført Passivitet overfor, hvad der foregaar om os, vil kun have den gennemførte Samfunds-Sløjhed til Følge: ser jeg en Bandit bryde ind hos min Nabo, er det selvfølgelig min Pligt at forhindre det, og bliver jeg Vidne til, at et Menneske hænger sig selv op, skal jeg jo gribe ind. Det er ikke selve Dommen, kun Dommens Letfærdighed, som er skæbnesvanger. Men i *Laboremus* giver Bjørnson netop ikke de tilstrækkelige Doms-Præmisses.

Uklart af Tanke, forvirret i Anlæg, saare svagt i sin Gennemførelse, maatte dette Skuespil faa samme Skæbne paa Dagmartheatret som allevegne, hvor det ellers har været opført. Efter de to første Akter sad Publikum i en Tavshed, som man godt kan kalde respektfuld; ved Aftenens Slutning mandede det sig op til en hæflig men ingenlunde begejstret Fremkaldelse.

Og dog forsvarede *Laboremus* med meget Talent — i hvert Tilfælde for Hovedrollens, Fru *Betty Nansens* Vedkommende. Første Akt lykkedes ganske vist ikke: hele den store Scene med Fortællingen om Spasereturen blev for stærkt ageret, for grov og grel, som om Fruen med al Magt vilde have det ind i vore Hoveder, at denne Kvinde ikke er ærlig af Natur, at hun gøgler. Men det gør hun slet ikke. Hun er i det Øjeblik saa ærlig, som hun nogensinde har været, tryk ved sin Sejr, glad for sin skikkelige Mand, straalende og ligefrem elskværdig. Først da hun mærker Grunden glide bort under Fødderne paa sig, koger al Beskheden op i hende. Men med det første Anlæg, kunde denne Overgang ikke lykkes. For at faa Stigning maatte Skuespillerinden skære Tænder og snærre paa en ganske afskyelig Maner — og saa faldt Akt-slutningen alligevel. Anden Akt førte Fru Nansen igennem med hele sin sikre og faste Kunst, kun nu og da lidt stærkere i Gestus og Mimik, end hendes Stemme kunde følge. I Slutnings-Akten naaede hun den rigeste Virkning — noget af det hemmelighedsfuldt menneskelige klang igennem, som er mere end al Kunst. Men samtidig var det jo *Undinen*, der sejrede, og *Laboremus*, som faldt.

De andre Roller er af ringere Værd. Hr. *Vilhelm Wiehe* tog mærkelig uldent paa Mandens Rolle, sommetider blev hans Replikker helt borte. Fru *Anna Larsens* Talent er fremmed for den stramme amerikansk-norske Datter paa 17 Aar 5 Maaneder og 3 Dage. Hr. *Emmanuel Larsen* havde jo ikke andet at gøre end at tale fast og forstandigt i Doktorens Rolle. Endelig var der Hr. *Martinus Nielsen* som Langfred: brillant ung at se til, for-træffelig i sin lidt *cabotin*-agtige Talen op om Kunst, saadan lidt udenadslært og fraserigt som Ordene unægtelig falder. Og saa siden, hvor det vege, det opgivende og higende bryder frem hos den unge Musiker — netop saa langt fra det menneske-lige som overhovedet mulig. Hans *hvide* Længsel mod »frisk Luft i Stuerne« fik en Myndighed som gjaldt det at faa en Maskin-Karl til at rappe sig med at aabne Vinduerne.

Maaske burde Dagmartheatrets Direktør forskaane den flittige Skuespiller for Roller, der ligger hans Talent saa fjærnt. CHR. G.

C. J. HØEPFNER.

Der er ikke mange tilbage nu af de store gamle Handelshuse, der besørgede egen Handel med egne Skibe. De store Dampskibsselskaber har fortrængt dem, Handelen har søgt sig nye Veje. Nu aføde islandsk Købmand C. J. Høepfner var en af de sidste. Han holdt af sine Skibe; den eneste dyre Luxus han tillod sig var netop dem: de skulde være hurtigsejlende med slank Rejsning som en af de rigtige Paketter. Endnu da han døde, havde han et nyt Skib under Bygning.

Men sine 77 Aar til Trods var han jo ogsaa en Mand, som ingenlunde følte sig færdig med Livet. Han var cuer-

gisk og arbejdsdygtig som nogen ung Mand, styrede med fast Haand den anselige Forretning, der beskæftigede en Stab af Mennesker her og paa Island, hvor han havde en større Fiskeriflotte i Øfjord og Skagisstrand.

I 8 Aars Alderen mistede Høepfner begge sine Forældre. Det taler smukt for den Trofasthed, der var hans Karakter egen, at han, der selv havde følt, hvad det vil

C. J. HØEPFNER.

sige at staa ene i Verden, hele sit Liv igennem omfattede Vaisenhuset og dets Virksomhed med den virksomste Interesse. I Aarenes Løb doterede han det saaledes med 45000 Kroner.

I det Hele taget var hans Redebønhed til at støtte og hjælpe, hvor han fandt det rigtigt, saare villig. Han glemte ikke sine Medmennesker for de store Virksomheder, han havde under Hænder. Ved Begravelsen i Lørdags i Garnisons Kirke fik man Indtryk af hans Betydning for Handel og Søfart — saa rigt som alle de Forretningstegnene vare repræsenterede, med hvilke havde staaet i Forbindelse.

J. J.

EN MILLIONBRAND.

ESBERN SNARES minderige Stad paa de grønne Højder ved den blaa Fjord, er bleven hærget af en Brand, som i Omfang overgaar alle andre Provinsildebrande i den sidste Menneskealder. Branden den 23. September er maaske overhovedet den største, som findes i Kallundborgs 800-aarige Historie.

Medens Arbejderne paa »Kallundborg Trælast-handels« Savskæreri i Mandags var til Middag opstod Ilden. Hvorledes ved ingen endnu — det er forøvrigt ogsaa af uvæsenlig Betydning! Trælasthandlen ligger paa et stort Terræn i Byens sydøstlige Hjørne, umiddelbart op til Træoplagspladsen støder Konsul *Coldings* udstrakte Oplagspladser for Kul, Korn og Foderstoffer, rundt om disse to Oplagspladser ligger Haver, og bag ved Haverne igen ligger Kallundborgs Hovedgade med Bagbygninger, Sidehuse etc.

Materialet var let fængeligt, Vinden var stærk og sydøstlig, og der var — som sagt — ingen til Stede. Inden Folk, der oppe i Byen havde lagt Mærke til den mistænkelige Røg, kunde besinde sig, var Savskæreriet et eneste stort Baal, hvorfra Ilden forplantede sig fra Tømmerstabel til Tømmerstabel.

Bruttalt blev den lille By revet ud af sin sommerlige Septemberdags Middagsstilhed. Men ingen tabte Hovedet! Brandmandskabet satte sig — maaske lidt sindigt — i Bevægelse; dog hurtigt eller sindigt gjorde ingen Forandring i Situationen, thi paa dette Tidspunkt vilde ingen jordisk Magt have kunnet standse Ildens rasende Angreb. Borgmester *Harboe* i Spidsen for Politistyrken rykkede ud, og Borgmesteren gjorde noget, som tjener hans